

Compensatieplan vleermuizen Het Anker te Assen

Definitief

Opdrachtgever:
Rapportnummer:
Datum vrijgave:
Vrijgave:
Goedkeuring:

Dolmen Vastgoed
20.041_R_04.00
September 2010
Ing. G. Kalkman
Ing. H.M. Visser

INHOUDSOPGAVE

1	AANLEIDING EN ACHTERGROND.....	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Noodzaak en nut van dit compensatieplan	3
1.3	Plangebied	3
1.4	Voorgenomen ontwikkeling	4
2	ONDERZOEK	5
2.1	Resultaten.....	5
2.1.1	<i>Watervleermuis (Myotis daubentoni ssp. daubentoni)</i>	5
2.1.2	<i>Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)</i>	5
3	MITIGATIE EN COMPENSATIE	7
3.1	Inleiding	7
3.2	Maatregelen	7
3.2.1	<i>Uitvoering</i>	8
3.2.2	<i>Planning</i>	9
4	CONCLUSIE	10
	COLOFON	11

1 Aanleiding en achtergrond

1.1 Inleiding

Stichting Woonconcept uit Meppel heeft in 2007 kerkgebouw 'Het Anker' op het perceel Van Heuven Goedhartlaan 2 te Assen aangekocht om de locatie te herontwikkelen tot de bestemming Woningbouw. Het kerkgebouw is inmiddels gesloopt en het terrein ligt braak.

De gemeente Assen heeft besloten in reactie op een principeverzoek haar medewerking te willen verlenen aan het woningbouwplan.

In verband met de planologische veranderingen in het gebied dient de initiatiefnemer een aantal onderzoeken uit te voeren. In verband met de Flora- en faunawet is een projectontwikkelaar of grondeigenaar verplicht een toetsing uit te voeren naar de effecten van het project op de aanwezige natuur. Een quick-scan flora en faunaonderzoek is daarom een vereist onderdeel en is uitgevoerd in april 2010, met daarop volgend in september 2010 nog een aanvullend vissen en vleermuizenonderzoek (*ProCensus 20.041_R_02.00*). Tijdens het vleermuizenonderzoek zijn foeragerende watervleermuizen en gewone dwergvleermuizen aangetroffen.

De voorgenomen werkzaamheden zullen zorgen voor een (tijdelijke) verstoring van het foerageergebied van deze vleermuizen. Dit rapport vormt een uitwerking van de mitigerende en compenserende maatregelen om de negatieve effecten op de instandhouding van deze vleermuizen tot een minimum te beperken.

1.2 Noodzaak en nut van dit compensatieplan

Gezien het vrij hoge aantal vleermuizen dat actief is boven en rond de waterpartij is het te verwachten dat er door de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied (mogelijk) de volgende effecten optreden ten aanzien van de waargenomen vleermuizen:

- Gedeeltelijk verlies en vernietiging van foerageergebieden.
- Verstoring van vliegroutes en foerageergebied.
- Mogelijk negatief effect op de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen in de omgeving als gevolg van verlies en vernietiging van foerageer- en migreergebied.

Hierdoor is een ontheffing op verbodsbepaling 11 vereist in het kader van de Flora- en faunawet voor de verstoring van foerageergebieden en migratieroutes. In het kader van de Flora- en faunawet dient de ontheffingsaanvraag voorzien te worden van een gedegen mitigatie- en compensatieplan om onnodige verstoring en verlies aan foerageer- en leefgebied respectievelijk te minimaliseren en te behouden.

1.3 Plangebied

De onderzoekslocatie is gelegen binnen het stedelijk gebied van de gemeente Assen, aan de aan Heuven Goedhartlaan 2 te Assen en valt binnen kilometerhok 232-557.

Stichting Woonconcept heeft in 2007 kerkgebouw 'Het Anker' op het perceel Van Heuven Goedhartlaan 2 te Assen aangekocht om de locatie te herontwikkelen tot de bestemming woningbouw. Het kerkgebouw is inmiddels gesloopt en de locatie bestaat momenteel voor een groot gedeelte uit braakliggend terrein, met ondiepe plassen, gras en zandgedeeltes en is gelegen aan een grote waterpartij (vijver).

Afbeelding 1.1 Plangebied blauw omcirkeld (bron: Google Earth)

1.4 Voorgenomen ontwikkeling

Stichting Woonconcept heeft een plan ontwikkeld voor de bouw van 59 woonappartementen. Dit wooncomplex zal deels boven de reeds aanwezige waterpartij uitsteken. Zie afbeelding 2 voor een impressie van het ontwerp.

Afbeelding 1.2 Impressie woningbouwlocatie (bron: Buro Hollema)

2 Onderzoek

Het vleermuisonderzoek heeft op 13 september 2010 in de avond en nacht plaatsgevonden en is uitgevoerd aan de hand van het vleermuisprotocol en volgens de methode zoals beschreven in "*Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuizen met behulp van bat-detectors*". Het inventariseren van vleermuizen is door een gekwalificeerd deskundige uitgevoerd met de batdetectoren Petterson D100 en D240X.

2.1 Resultaten

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn een tweetal soorten vleermuizen waargenomen. Nagenoeg de hele waterpartij werd gebruikt als foerageergebied door watervleermuizen (*circa vijf exemplaren*). Ook vele exemplaren van de gewone dwergvleermuis zijn foeragerend boven de waterpartij waargenomen. Een deel van de aangetroffen gewone dwergvleermuizen foerageerden ook in de verschillende boomgroepen langs de oevers.

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingslocaties van bovengenoemde vleermuizen aangetroffen. Overige vleermuissoorten zijn tijdens het vleermuisonderzoek niet aangetroffen.

2.1.1 *Watervleermuis (Myotis daubentoni ssp. daubentoni)*

De watervleermuis is een boombewonende soort van half open tot gesloten, waterrijk en bosrijk landschap. Grote dichtheden van deze soort worden vooral daar gevonden waar zowel beschut water als oud bos of oude bomen aanwezig zijn. De soort jaagt vlak boven het wateroppervlak van beschutte wateren of aan de beschutte kant van vijvers in landgoederen en parken en langs smalle vaarten, langzaam stromende rivieren en beken. Bij windstil weer wordt beschutting minder belangrijk. De watervleermuis kan ook boven land jagen, relatief laag boven bospaden of op beschutte, open plekken in het bos, en soms hoger tussen de boomkronen. Zomergroepen van de soort zijn vooral bekend van spleten en gaten in holle bomen. Bij uitzondering worden (kraam)groepen op kerkzolders, in vleermuiskasten, in bunkers of in oude forten gevonden. Als winterverblijf gebruikt de watervleermuis ondergrondse locaties in grotten, mergelgroeven, oude steenfabrieken, bunkers, forten, vestingwerken, ijskelders en (kasteel)kelders.

Net als voor andere bosbewonende vleermuizen geldt dat het beheer gericht moet zijn op het behoud van een halfopen bosrijk en waterrijk landschap met oude bomen waarin holten zijn. In het landschap moeten onverlichte, aaneengesloten lijnvormige elementen behouden blijven als verbindingsroutes. Vliegroutes moeten zo min mogelijk door infrastructuur voor auto- en treinverkeer doorsneden worden.

2.1.2 *Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)*

De gewone dwergvleermuis is zonder twijfel de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De gewone dwergvleermuis leeft in gesloten tot half open landschappen, in kleinschalige landbouwgebieden, in dorpen, steden, parken en tuinen. Het dier jaagt in de beschutting van opgaande vegetatie, binnen de bebouwing in tuinen en bij straatlantaarns, boven water, in bossen en langs bosranden, in en langs lanen, bomenrijen, singels, houtwallen en holle wegen. De soort is grotendeels gebonden aan bebouwing, zowel gedurende de winter als zomer.

Gedurende het hele jaar worden vooral gebouwen als verblijfplaats gebruikt. De verblijfplaatsen worden in spouwmuren gevonden, maar ook achter betimmering en daklijsten of onder dakpannen. Overwinterende dieren verblijven vooral in gebouwen, in spouwmuren, achter daklijsten en onder dakpannen, maar ook in spleten in muren van forten en onderaardse kalkgroeven. Ze kiezen meestal vorstvrije, wat warmere en droge plaatsen.

De gewone dwergvleermuis eet met name kleine insecten als muggen, haften en nachtvlinders.

3 Mitigatie en compensatie

3.1 Inleiding

Gezien het vrij hoge aantal vleermuizen dat actief is boven en rond de waterpartij is het te verwachten dat er door de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied mogelijk de volgende effecten optreden ten aanzien van de waargenomen vleermuizen:

- Gedeeltelijk verlies en vernietiging van foerageergebieden.
- Verstoring van vliegroutes en foerageergebied.
- Mogelijk negatief effect op de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen in de omgeving als gevolg van verlies en vernietiging van foerageer- en migreergebied.

Hierdoor is een ontheffing op verbodsbepaling 11 vereist in het kader van de Flora- en faunawet voor de verstoring van foerageergebieden en migratieroutes. In het kader van de Flora- en faunawet dient de ontheffingsaanvraag voorzien te worden van een gedegen mitigatie- en compensatieplan om onnodige verstoring en verlies aan foerageer- en leefgebied respectievelijk te minimaliseren en te behouden.

Mitigatie

Mitigatie betekent het verzachten van negatieve effecten. Mitigatie is gericht op het aanpassen of afstemmen van de beoogde inrichting en werkzaamheden op de aanwezige soorten en heeft daarmee betrekking op het feitelijke plangebied. Een mitigerende maatregel bij de aanleg van een weg is bijvoorbeeld het maken van een onderdoorgang met water. Hiermee blijft een bestaande vliegroute behouden en wordt het negatieve effect van een ingreep verzacht.

Compensatie

Compensatie betekent de schade aan een populatie goedmaken (in een naastgelegen gebied). Compensatie betreft het inrichten van nieuwe alternatieve locaties (elders) waarmee het wegnemen van verblijfplaatsen of foerageergebied binnen het plangebied gecompenseerd worden. Zo kunnen jachtgebieden die verloren zijn gegaan worden gecompenseerd door nieuwe jachtgebieden te ontwikkelen. Compensatie moet zich richten op de verloren functie: 'jachtgebied voor jachtgebied, verblijf voor verblijf'.

3.2 Maatregelen

De flora- en faunawet heeft tot doel de 'gunstige staat van instandhouding' van de beschermde soort te waarborgen, op dit criteria worden de maatregelen getoetst

De voorgenomen plannen hebben betrekking op het bebouwen van een klein deel van de vijver. Belangrijk is dat zowel tijdens de ontwerp als bouw als met het uiteindelijke rekening gehouden wordt met de functie van de vijver voor vleermuizen (foerageergebied) en de directe omgeving (migreergebied).

Er worden geen gebouwen gesloopt waardoor eventuele vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen worden verwijderd. Wel worden de bomen gekapt, deze zijn echter niet geschikt als verblijf- of voortplantingsplaats.

Om te voorkomen dat de gunstige staat van instandhouding in het geding komt van de lokaal

aanwezige populaties watervleermuis en gewone dwergvleermuis is het van belang foerageergebieden en vliegroutes zoveel mogelijk intact te laten. Deze gaat echter door de kap van de bestaande bomen deels verloren. De nieuwe aanplant compenseert weliswaar het verlies aan bomen, maar de aanplant heeft nog vele jaren nodig om tot volwassen bomen te komen.

3.2.1 ***Uitvoering***

- Het verlichtingsregime ten opzichte van de vijver (*zowel gedurende de werkzaamheden als bij de eindoplevering*) zal niet veranderen. Verlichting kan een verstorende werking hebben op diverse soorten vleermuizen, voornamelijk de watervleermuis is gevoelig voor verstoring door kunstmatige verlichting. Bij de uitvoering wordt daarom geen gebruik gemaakt van bouwverlichting, tenzij om veiligheidsredenen noodzakelijk is. Wanneer nachtelijke bouwverlichting toegepast dient te worden, zal deze altijd naar beneden gericht zijn zodat het verlichte oppervlak zo klein en lokaal mogelijk gehouden wordt.
- Opgaande elementen zoals boomsingels zijn belangrijke objecten in verband met het foerageergebied en de migreerroutes. Deze voorziene kap wordt gecompenseerd door herplant in lijnbeplanting.
- Het verwijderen de aanwezige beplanting heeft geen nadelig effect op het functionele foerageergebied van vleermuizen ter hoogte van het plangebied zolang er geen lijnvormige elementen of oppervlaktewater aangetast wordt. Lijnvormige landschapselementen zoals boomsingels, watergangen zijn belangrijk voor vleermuizen. De vleermuizen maken op meer dan één manier gebruik van lijnvormige elementen. Ten eerste bieden ze beschutting. Vleermuizen vliegen graag uit de wind, in de luwte van een dergelijk element. Een tweede functie is die van foerageerbiotoop, mits de rijkdom aan insecten rond lijnvormige elementen doorgaans groter is dan in aangrenzende gebieden. En tenslotte gebruiken vleermuizen landschapselementen als oriëntatiebakens (migreerroute) in het landschap. De lijnvormige elementen worden ontzien bij de voorgenomen plannen en daar waar mogelijk versterkt. Een groene herinrichting met bomen en heesters rondom het nieuw te realiseren wooncomplex heeft een positief effect op de ter plaatse voorkomende vleermuizen.
- De oppervlakte aan open water wat verloren gaat tijdens de bouw wordt binnen het plangebied gecompenseerd zodat het totale oppervlakte geschikt foerageergebied gelijk blijft. Aan de andere kant van de waterpartij wordt een deel water bij gegraven, waardoor saldo aan wateroppervlakte gelijk blijft en zo mogelijk wordt vergroot.
- Om het leefgebied van deze lokale populaties vleermuizen te verbeteren kunnen er aan de nieuw te ontwikkelen woningen vleermuiskasten worden bevestigd. Naast het plaatsen van vleermuiskasten is het creëren van “natuurlijke” verblijfplaatsen ook een goede oplossing. Een voorbeeld is het creëren van nieuwe verblijfplaatsen in de nieuwe woningen door bijvoorbeeld het openhouden van enkele stootvoegen (maximale breedte van 2 cm) in de muur vlak onder de gevel, waardoor een ruimte in de spouwmuur kan worden bereikt. Een kenmerk van spouwmuren is dat ze een relatief stabiel microklimaat bezitten, nagenoeg niet bereikbaar zijn voor predatoren en licht, waar vleermuizen bij gebaat zijn. Het is van belang dat er een aantal van deze openingen op korte afstand van elkaar zijn gesitueerd. Een groot aanbod van potentiële verblijfplaatsen vergroot daarmee de kans voor vestiging van vleermuizen. De nieuwe verblijfplaatsen dienen bij voorkeur op korte afstand gesitueerd te zijn van groenstructuren of andere lijnvormige elementen die kunnen fungeren als verplaatsingsbaan of jachtgebied. Daarnaast dient de aanvliegroute vrij te zijn van obstakels.

3.2.2

Planning

- In geval van jachtgebied en vliegroutes worden werkzaamheden die tot verstoring kunnen leiden zoveel mogelijk uitgevoerd buiten de periode april t/m oktober.

4

Conclusie

De voorgenomen werkzaamheden zorgen voor een (tijdelijke) verstoring van het foerageergebied van de watervleermuis en de gewone dwergvleermuis.

Met de aantasting van het foerageergebied van de watervleermuis en de gewone dwergvleermuis vindt echter geen aantasting plaats van de zogenaamde 'gunstige staat van instandhouding' van de soort. Zeker niet wanneer ook bovengenoemde mitigerende en compenserende maatregelen getroffen worden.

Colofon

Projectgegevens

Project Compensatieplan vleermuizen Het Anker te Assen
Projectnummer 20.041
Revisie 00
Datum September 2010

Opdrachtgever

Dolmen Vastgoed
De heer Y. Huizinga
Postbus 3
7970 AA Havelte

ProCensus

Maelsonstraat 26
088-7766730
Ing. G. Kalkman /Ing. J.J.W.M. Buiks